

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3717 Sayılı Adli Personel İle Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun ile 657 Sayılı Kanunun 152 nci maddesinin "II-Tazminatlar" kısmının (G) Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygularıyla arz ederim.

Rahmi GÜNER
CHP Ordu Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Teklî Komisyon	Adalet			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	11	Şubat 2010	F. No:	2/599
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16	Rahmi	[Signature]	[Signature]	[Signature]
BAŞKAN	[Signature]			

GENEL GEREKÇE:

Bilindiği üzere, 21/11/2007 tarihli ve 26707 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 12/05/2007 tarihli ve E. 2004/46, K. 2007/60 sayılı Anayasa Mahkemesi kararıyla, 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 6.6.1991 günlü, 3755 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Görev ve Yetkileri ile Bunların Personelinin Mali ve Soysal Haklarında Düzenlemeler Yapılmasına Dair Yetki Kanunu'na dayanılarak çıkartıldığı, Kanun Hükmünde Kararnamenin dayandığı 3755 sayılı Yetki Kanununun, Anayasa Mahkemesi'nin 12.12.1991 günlü, E.1991/27, K.1991/50 sayılı kararı ile iptal edildiği ve bu nedenle 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin anayasal dayanaktan yoksun kaldığı gerekçesiyle, 3717 Kanunun 2. maddesinin 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen altıncı fıkrasının birinci tümcesi dışında kalan bölümünün Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi ayrıca, iptal edilen kuralın doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Kanunun 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince iptal hükmünün, kararın resmi gazetede yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Bu nedenle 3717 sayılı Kanunun 2. maddesinin kanunla yeniden düzenlenmesi konusunda bir zorunluluk bulunmaktadır.

Öte yandan, adli personel çok zor şartlar altında, ancak yaptıkları işle orantılı olmayan bir ücretle çalışmaktadır. Ayrıca, adliyelerde çalışan memurlar arasında keşif ve haciz işlemlerinin yoğun olduğu birimler ile diğer birimler arasında gelir farklılığı bulunmakta ve bu da çalışma barışını olumsuz etkilemektedir. Tasarıyla yapılan değişiklikle mahallinde oluşturulan havuzlarda toplanan paranın miktarı arttırılmış ve böylece hem adli personelin ücretlerinde bir miktar iyileştirme yapılabilmesi ve hem de birimler arasında oluşan dengesizliğin bir ölçüde giderilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, 22/12/2005 tarihli ve 5435 sayılı Kanunla adli yargı hakim ve savcılar ile adli yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıt katibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdür yardımcısı ile diğer personele ödenecek yol tazminatı en yüksek Devlet memuru aylığıyla (ek gösterge dahil) sınırlandırılmıştır. Bu sınırlama uygulamada bir takım sıkıntılar yaşanmasına neden olduğundan, Tasarıyla adli personele ödenecek yol tazminatındaki sınır arttırılarak bu sıkıntıların giderilmesi de amaçlanmıştır.

Unutulmamalıdır ki; Yargı sadece Hâkim ve Savcılardan ibaret değildir. Hızlı bir adalet sistemi sadece eğitim ve istihdamla yaratılamaz. Adalet Sistemimizin bu görünmez kahramanlarının hak ettikleri ücreti alan ve adli personelin olumlu bir şekilde motive olmasına da yol açacaktır.

MADDE GEREKCELERİ

MADDE 1 – Bilindiği üzere, Yargı çalışanları son derece sıkıntılı koşullarda, insanüstü bir gayretle aldığı ücretin çok üzerinde bir iş yükü ile hizmet vermektedir. Değişen yasalar ve Adli davalardaki artış nedeniyle yaşanan iş yoğunluğu bir yana Ulusal Yargı Ağından kaynaklanan aksaklıklar sebebiyle Yargı çalışanları çoğu zaman akşam mesai saatlerinden sonra veri girişi yapmak zorunda kalmaktadır. Böylesine sıkıntılı koşullarda yapılan çalışmalarını normal mesai saatlerinde bitirmek mümkün olmamaktadır. Buldukları meslek grubunun koşulları dikkate alındığında yargı çalışanlarının fazla çalışma yapmaması gibi bir durum söz konusu değildir. Bu maddede yapılan değişikliklerle çalışanlar arasındaki gelir adaletsizliğinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2 – Adli personel çok zor şartlar altında, ancak yaptıkları işle orantılı olmayan bir ücretle çalışmaktadır. Kamuda çalışan personel arasında en düşük ücreti alan Yargı çalışanlarının Ülkemizde hiçbir Kurumda görülmeyen bir uygulama ile Merkez Teşkilatı, Taşra Teşkilatının gerisinde ücret almaktadır. Merkez ve Taşra arasında ücret farklılığına yol açan bu eşitsizliğin giderilmesi çalışma barışı açısından da gereklidir.

Öte yandan 21.03.2006 tarihinde 5473 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile Teknik Hizmetler Sınıfının Özel Hizmet Tazminatı, Din Hizmetleri Tazminatı ve Emniyet Hizmetleri Tazminatları artırılmış olmasına rağmen Adalet Hizmetleri Tazminatı arttırılmamıştır. Adalet Hizmetleri Tazminatında yapılacak olan kırk puanlık artış günümüz gerçekleri ile bağdaşmayan bu tazminatı güncelleyecek ve yargı çalışanlarının bir nebze olsun ekonomisinde düzelmeyi sağlayacaktır.

GEÇİCİ MADDE 2 – Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğe girdiği 21/11/2008 tarihinden itibaren yol tazminatlarının yüzde ellilik kısmı havuz hesaplarına yatırılmaya devam etmiş ve yeni bir düzenleme yapılmaması sebebiyle bu paranın asıl sahibi olan yargı çalışanlarına bir türlü dağıtım yapılamamıştır. Bu madde ile amaçlanan zaten iş yükü ve stresi ile ekonomik açıdan sıkıntı içerisinde olan yargı çalışanlarının bir yılı geçkin bir süredir oluşan mağduriyetlerine bir son vermektir.

MADDE 3 – Yürürlük maddesidir

MADDE 4 – Yürütme maddesidir.

3717 Sayılı Adli Personel İle Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun ve 657 Sayılı Kanunun 152 nci maddesinin "II-Tazminatlar" kısmının (G) Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

MADDE 1 – 16/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanununun Yol Giderleri Tazminatı başlıklı 2. maddesi aşağıdaki şekilde tamamen değiştirilmiş, 2/A maddesinde ise aşağıdaki değişiklik yapılmıştır.

Yol giderleri tazminatı

Madde 2 - Tebliğden başka bir işlem yapmak için makamından uzaklaşma durumunda olan hâkimler, savcılar, askeri mahkemelerdeki subay üyeler ve icra müdürleri ile yardımcılara, adli tabiplere, yazı işleri müdürlerine, zabıt kâtiplerine, mübaşirlere, hizmetlilere ve bu işlemlere katılan hazine avukatlarına, hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kanuna göre yetkili kılınan kişiler ile muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara yol giderlerinden başka aşağıdaki miktarda yol tazminatı verilir.

Bu tazminat, her iş için 1 inci derecede Devlet memurunun aldığı geçici görev yolluğunun bir buçuk katıdır. Ancak yazı işleri müdürleri ve zabıt kâtipleri için bu miktarın 2/3'ü, mübaşirler ve hizmetliler için 1/2'si tahakkuk ettirilir.

Görülen işler birden fazla ise, ilgililerden alınacak yol giderleri uzaklık ile orantılı şekilde bölünerek hesaplanır.

Yol giderleri ile tazminat, ilgili kişiler tarafından işin yapılmasından önce, emaneten makbuz mukabilinde vezneye yatırılarak bununla ilgili deftere işlenip keşif ve işlem sonunda yapılan harcama bir tutanakla belgelenecek kalanı ilgili kişiye verilir. Yol giderleri ile tazminatın bütçeden karşılanması halinde yapılacak ödemelerde ilgili hükümler uygulanır.

Hazine avukatlarına yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden tediye olunur ve ayrıca gündelik ödenmez.

Birinci fıkrada sayılanlardan adli yargı hakim ve savcılar ile adli yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıt katibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdürü

yardımcısı ile diğer personele tahakkuku müteakip yol tazminatının yüzde otuzu ödenir. İcra müdürlüklerinde çalışan personelin aldıkları yüzde otuz oranındaki yol tazminatı, o icra müdürlüğünde fiilen çalışanlar adına bir banka hesabına yatırılarak kendi aralarında eşit olarak dağıtılır.

Ancak, ödemenin aylık tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) üç katını geçemez. Geçen miktar ile kalan yüzde yetmiş o yerdeki bir bankada açılan ortak hesaba yatırılır. Bu hesaba yatırılan paraların yüzde onu her ayın ilk haftası içinde Ankara'da bir bankada açtırılan Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilir. Mahalli hesapta toplanan paraların arta kalanı, o yargı çevresinde görevli adli yargı hakim ve savcıları ile adli yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıt katibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdür yardımcısı ile diğer personeline (ceza infaz kurumu personeli hariç) ayda bir, eşit miktarda ödenir; ancak, bu ödemenin aylık tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) aylık tutarının iki katını geçemez.

Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paralardan, Adalet Bakanlığı merkez teşkilatının hâkim ve savcı dışındaki personeline, ayda bir eşit miktarda ödeme yapılır. Yapılan ödemeler aylık olarak en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dâhil) aylık tutarının iki katını geçemez. Geçen miktar bir sonraki aya aktarılır.

Hazine Avukatı veya devlet davalarını takibe yetkili kişiye ödenecek yol tazminatının tahakkukunu müteakip, % 85'i ödenir. Yol tazminatının kesilen % 15'i emanet hesabına alınarak o il ve ilçede muhakemat hizmetlerinde görev yapan raportör, şef ve memurlara ayda bir eşit olarak ödenir.

Bu madde uyarınca verilen yol giderleri ve yol tazminatları ile ödemeler Damga Vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Madde 2/A (Ek:18/05/2004 – 5172/2md.) Maddenin birinci cümlesinde “Bütçe Kanunu ile belirlenen fazla çalışma ücretinin” ibaresinden sonra gelen “üç katına” ibaresi “altı katına” ve “fazla çalışma ücreti” ibaresinden sonra gelen “ödenebilir” ibaresi “ödenir” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) "G) Adalet Hizmetleri Tazminatı" bölümünün birinci paragrafında yer alan “İl ve İlçe Seçim Kurulları” ibaresinden sonra gelmek üzere “Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilatı” ibaresi eklenmiştir.

b) “G) Adalet Hizmetleri Tazminatı” bölümünün (a),(b),(c),(d) ve H) bölümünün (a),(b) alt bentlerinde yer alan tazminat oranları 40'ar artırılmak suretiyle, değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Adli ve idari yargı personel yol tazminatı hesaplarında 21/11/2008 tarihinden kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar birikmiş olan miktarların dağıtımını ve hesapların tasfiyesi, yasal faizi ve promosyon gelirleri ile birlikte bu kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte derhal yerine getirilir.

21/11/2008 tarihinden yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paraların dağıtımını ve hesapların tasfiye usulü, bu kanunda yazılı esaslar dâhilinde Bakanlıkça düzenlenir.

Bu kanunda yazılı yol giderleri tazminatı alabilecek kişiler arasında sayılanlara dağıtım ve hesapların tasfiyesi amacıyla yasal faizi ve promosyon gelirleri ile birlikte Adalet Bakanınca belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde ayda bir ödeme yapılır. 21/11/2008 tarihinden yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paraların dağıtımını ve hesapların tasfiyesi ile yasal faiz ve promosyon gelirlerinin ödenmesi her ne surette olursa olsun 3 ayı geçemez.

Bu madde uyarınca yapılacak ödemeler Damga Vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve İncelemeler Müdürü

